

POHJOIS-KARJALAN YMPÄRISTÖTERVEYDEN MAKSUTAKSA

Ympäristöterveydenhuollon taksa

1 § Soveltamisala

Tätä taksa sovelletaan

A) Elintarvikelaissa (297/2021) säädettyihin viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat (73 §):

- 1) 10 ja 13 §:ssä tarkoitettujen rekisteröintiä koskevien ilmoitusten sekä 9 ja 11 §:ssä tarkoitettujen hyväksymistä koskevien hakemusten ja ilmoitusten käsittelyä;
- 2) valvontasuunnitelmaan sisältyvää 72 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevaa tarkastusta ja näytteiden tutkimista, valvontasuunnitelmaan perustuva näytteenotto sen sijaan sisältyy vuosittain perittävään valvonnan perusmaksuun;
- 3) 40 §:n 1 momentissa tarkoitettua kehotuksen noudattamisen valvomiseksi tehtyä tarkastusta;
- 4) elintarvikesäännösten noudattamatta jättämiseen perustuvien 9 luvussa tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen ja sanktioiden noudattamisen valvomiseksi tehtyjä tarkastuksia;
- 5) Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievän toimijan 51 §:n 1 momentissa tarkoitettua valvontaa sekä mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua vientitodistusta.

Elintarvikealan toimijalta peritään hyväksytyyn taksaan mukaisen maksu 27 §:n 4 momentin 5 kohdan tarkoittamasta alkuperätilalla tai muualla teurastamon ulkopuolella tehtävästä ante mortem -tarkastuksesta.

Rekisteröidyn alkutuotannon suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksista ei peritä maksuja. Hyväksytyiltä itujen alkutuotantopaikoilta peritään suoriteperusteiset maksut 73 §:n 1 ja 2 mukaan. Jos rekisteröityyn alkutuotantoon tehdään uusintatarkastus laiminlyönnin johdosta, tarkastuksesta peritään maksu. Valvonnan perusmaksusta vapautetut kyläkaupat ja yleishyödylliset yhteisöt harjoittavat pääsääntöisesti rekisteröityä elintarviketoimintaa ja kuuluvat suunnitelmallisen, riskiperusteisen valvonnan piiriin. Vaikka näiltä toimijoilta ei peritä valvonnan vuosittaista perusmaksua, niitä peritään 73 §:ssä säädetty suoriteperusteiset maksut.

Maksu peritään lisäksi muustakin valvonnasta sekä siihen liittyvistä tarkastuksista ja tutkimuksista sellaisena, kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU)

2017/625 artikloissa 79-85 säädetään (virallista valvontaa koskeva asetus, sovelta-
minen 14.12.2019 alkaen).

B) Terveystoimilain (763/1994) säädettyihin viranomaisen suoritteisiin, jotka
koskevat

- 1) terveystoimilain 13 § mukaisista toiminnoista, sekä 18 a § mukaisesta
vedenjakelualueesta tehtävien ilmoitusten käsittelyä ja myönnettyjä todis-
tuksia sekä ilmoituksen johdosta terveystoimilain 51 §:n nojalla tehtä-
viä päätöksiä
- 2) terveystoimilain 18 § mukaisen laitoksen hyväksymistä
- 3) terveystoimilain 6 §:n valvontasuunnitelmaan sisältyvää tarkastusta,
näytteenottoa ja näytteen tutkimista
- 4) terveystoimilain 13 §:n ja 18 a §:n mukaisen ilmoituksen ja terveystoimilain
18 §:n mukaisen hakemuksen vireilläolosta kuulemisesta ja pää-
töksestä ilmoittamisesta aiheutuvia kuluja;
- 5) terveystoimilain 6 §:n nojalla myönnettyjä todistuksia (laivatarkastuk-
set)
- 6) terveystoimilain 6 §:ssä tarkoitettuun valvontasuunnitelmaan sisälty-
vän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaa silloin, kun
määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jät-
tämiseen
- 7) terveystoimilain 13 §:n nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annet-
tujen määräysten valvontaa
- 8) terveystoimilain 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annet-
tujen määräysten valvontaa sekä 20 §:ssä edellytettyä talousveden laadun
valvontaa ja tarkkailua
- 9) terveystoimilain 20 §:n perusteella tehtävää riskinarvioinnin hyväksy-
mistä
- 10) terveystoimilain 29 §:ssä edellytettyä uimaveden säännöllistä valvon-
taa
- 11) asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua tarkastusta, joka liittyy 26
§:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen tai haitan poistamisen var-
mistamiseen; viranomaisen ensimmäinen tarkastus terveyshaittaepäilyn
selvittämiseksi ja siihen liittyvä jatkotutkimustarpeen määrittely on kuiten-
kin maksuton

- 12) asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua mittausta, näytteenottoa, tutkimusta ja selvitystä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen tai haitan poistamisen varmistamiseen (*arvonlisäverollinen*);
- 13) kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 4 momentissa tarkoitetusta vedenjakelualueesta (*arvonlisäverollinen*).
- 14) ympäristönsuojelulain 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen valvontaan liittyvät tarkastukset

Jos mittaukset, näytteenotot, tutkimukset ja selvitykset voidaan teettää myös ulkopuolisella, kyseessä on arvonlisäverollinen maksu.

C) Tupakkalain (549/2016) säädettyihin viranomaisten suoritteisiin, jotka koskevat

- 1) 44 §:ssä tarkoitetun vähittäismyyntilupaa koskevan hakemuksen käsittelyä
- 2) 48 §:ssä tarkoitetun nikotiininesteen vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen käsittelyä;
- 3) 50 §:ssä tarkoitetun tukkumyynti-ilmoituksen käsittelyä;
- 4) 79 §:ssä tarkoitetun tupakointikieltoa koskevan hakemuksen käsittelyä
- 5) taksassa päätetään tupakkalain 91 §:n mukaisesta myyntipistekohtaisesta valvontamaksusta, joka peritään 1. tammikuuta voimassa olevista tupakka-tuotteiden vähittäismyyntiluvista sekä nikotiininesteiden vähittäis- tai tukkumyynnin valvonnasta.

D) Lääkelaisissa (395/1987) säädettyihin viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat

- 1) 54 a - 54 d §:n mukaisen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan myöntämistä;
- 2) 54 a § - 54 d §:n mukaisen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan valvonnasta perittävää vuotuista valvontamaksua.

E) Säteilylain (859/2018) tarkoittamasta solariumlaitteiden valvonnasta, joka koskee

- 1) Säteilylain 173 §:ssä tarkoittamaa solariumlaitteiden valvontaa.

2 § Maksujen määräytymisperusteet

- 2.1 Maksut perustuvat valvonnasta, matkoista, tarkastuksesta, näytteenotosta ja näytteiden tutkimisesta viranomaiselle aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrään sekä tupakkalakiin.
- 2.2 Kokonaiskustannuksiin kuuluvat tehtävän hoitamisesta aiheutuvat toimitamiset, korot ja poistot sekä osuus hallintokustannuksista. Valvontahenkilöstön työtunnin hinta on **57,00** euroa.
- 2.3 Ulkopuolisten palveluiden ja laboratoriotutkimusten maksut määräytyvät aiheutuneiden kustannusten mukaan.
- 2.4 Viranomaisen suorittama erillinen näytteenotto 57,00 euroa. Erityisiä toimenpiteitä tai yli yhden tunnin aikaa vievästä näytteenotosta peritään 57,00 € alkavalta tunnilta. Tarkastusten yhteydessä tehtävästä näytteenotosta ei peritä erillistä maksua. Elintarvikevalvonnan suunnitelmallinen näytteenotto ei ole erikseen maksullista, vaan se sisältyy valvonnan vuosittaiseen perusmaksuun.
- 2.6 Tupakkalain valvontamaksu (TupL 91 §) on luonteeltaan veronomainen ja maksu voi olla enintään 500 euroa myyntipistettä kohden. Valvontamaksu voidaan periä enintään kaksinkertaisena, jos tupakkatuotteiden lisäksi on tehty nikotiininesteiden myynti-ilmoitus. Jos toimintaa harjoitetaan vuotta lyhyemmän ajan, maksu voidaan suhteuttaa toiminnan keston.

3 § Käsittely- ja hyväksymismaksut

Elintarvikelain mukaiset elintarviketoiminnan ilmoitusten käsittelymaksut ja hyväksymismaksut, terveydensuojelulain 13 §:n mukaisten ilmoitusten käsittelymaksut, terveydensuojelulain 18 §:n mukaisten laitosten hyväksymismaksut sekä tupakkalain 79 §:n mukaisten hakemusten käsittelymaksut.

- 3.1 Käsittely- ja hyväksymismaksun määräämisen yleisenä perusteena on käsittely- ja hyväksymismenettelyn laajuus. Maksu määräytyy hakemuksen tai ilmoituksen käsittelyyn käytetyn työajan perusteella. Käsittely- tai hyväksymismaksuun voi sisältyä myös tarkastus, mikäli viranomaisella on syytä katsoa sen aiheelliseksi.
- 3.2 Käsittely- ja hyväksymismaksua sovelletaan myös toiminnan olennaisista muuttamista koskevaan ilmoitukseen tai hakemukseen. Elintarvikelain mukaisen toiminnan osalta maksu peritään lisäksi toiminnan lopettamista koskevan ilmoituksen käsittelystä.

- 3.3 Tupakkalain 79 § mukaisten hakemusten käsittelystä peritään käytetyn ajan mukaan 57,00 € alkavalta tunnilta.
- 3.4 Terveysturvallisuuslain 20 §:n mukaisen talousvettä toimittavan laitoksen riskinarvioinnin hyväksymisestä peritään käytetyn ajan mukaan 57,00 € alkavalta tunnilta.
- 3.5 Maksutaulukko, liite.

4 § Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan sisältyvien tarkastusten maksut

- 4.1 Hyväksyttyyn valvontasuunnitelmaan perustuvasta tarkastuksesta ja näytteenotosta peritään valvontaan käytetyn ajan mukaan 57,00 € alkavalta tunnilta. Elintarvikevalvonnan suunnitelmallinen näytteenotto ei ole erikseen maksullista, vaan se sisältyy valvonnan vuosittaiseen perusmaksuun.

Tarkastus voi olla myös puhelimitse tai etäyhteydellä suoritettu tarkastus tai haastattelu. Tarkastukseen kuuluu tarkastukseen valmistautuminen, tarkastus ja tarkastukseen liittyviin kirjallisiin töihin käytetty aika. Valvontaan käytetty aika lasketaan siten, että tarkastusaika kerrotaan 1,5:llä, jolloin myös tarkastukseen liittyvä suunnittelu ja tarkastuskerromuksen teko tulee huomioitua.

Tarkastuksen sisällöstä sekä valvontakohdetyypin tarkastukseen keskimääräisesti käytettävästä ajasta ohjeistetaan tarkemmin valtakunnallisessa toimialakohtaisessa valvontaohjelmassa sekä ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmassa ja laatujärjestelmässä. Kohteen tarkastustiheys määräytyy riskinarvioinnin perusteella.

- 4.2 Yhdessä valvontakohteessa samanaikaisesti toteutettavista useista suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvista toimista peritään yksi yhdistetty maksu. Yhdistetty maksu määräytyy toimenpiteeseen käytetyn ajan perusteella. Tarkastuspöytäkirjaan tulee kirjata kaikki lainsäädäntö, jonka mukaista valvontaa tarkastuskäynti sisältää.
- 4.3 Valvontasuunnitelmaan merkityistä tupakkatuotteiden, nikotiinivalmisteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipaikkojen, tukkumyyntipaikkojen ja tupakointikieltojen ja -rajoitusten tarkastuksista ei peritä erillistä maksua.

5 § Elintarvikelain mukaisista muista tarkastuksista perittävät maksut

- 5.1 Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta peritään erillinen maksu siltä osin, kun vienti os-

ilmoitus	
Tukkumyynti-ilmoitus	85 €

7.2 Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja tukkujen vuosittainen valvontamaksu

	Vuosittainen valvontamaksu
Myyntipaikan kukin tupakkatuotteiden myyntipiste	500 €
Myyntipaikan kukin nikotiininesteiden myyntipiste	500 €
Tukkumyyntipaikan kukin myyntipiste	500 €

Vähemmän kuin 6 kuukautta kestävästä määräaikaisesta tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluvasta on vuosittaisen valvontamaksun suuruus 50 % muutoin perittävästä maksusta. Kesken vuoden 1.7 jälkeen myönnetystä luvasta perittävä ensimmäisen vuoden valvontamaksu on 50 % muutoin perittävästä maksusta. Vuosittaisen valvontamaksun suuruus riippuu myyntipaikassa sijaitsevien myyntipisteiden lukumäärästä.

8 § Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupahakemuksen käsittelymaksu ja nikotiinivalmisteiden vuosittainen valvontamaksu (lääkelaki)

8.1

Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupahakemus	166 €
Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikan vuosittainen valvontamaksu	57 €

9 § Valvontamaksun määrääminen poikkeustapauksissa

- 9.1 Poikkeuksellisen suurta/pientä työmäärää vaativasta valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastuksesta, jossa tarkastukseen käytetty aika poikkeaa merkittävästi ennalta suunnitellusta, maksu voidaan määrätä enintään 50 % 4 § mukaista maksua korkeampana/alhaisempana.
- 9.2 Poikkeuksellisen suurta/pientä työmäärää vaativasta käsittely- tai hyväksymismenettelystä, jossa käsittelyyn käytetty aika poikkeaa merkittävästi ennalta suunnitellusta, maksu voidaan määrätä enintään 50 % 3 § mukaista maksua korkeampana/alhaisempana.
- 9.3 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa asian luonne ja merkitys huomioon ottaen ilmeiseen kohtuuttomuuteen, voidaan poikkeuksellisen erityisistä syistä periä taksan mukaista maksua alhaisempi maksu tai maksu voidaan jättää perimättä.
- 9.4 Valvontamaksun muutoksesta poikkeustapauksessa päättää tarkastuksen tehnyt viranhaltija.

10 § Hakemuksen peruuttaminen ja raukeaminen

- 10.1 Mikäli hakija peruuttaa hakemuksensa taikka asian käsittely viranomaisessa raukeaa muusta syystä ennen päätöksen antamista ja viranomainen on ryhtynyt oleellisiin toimiin hakemuksen käsittelemiseksi, peritään 3 §:n mukaisesta maksusta 50 prosenttia.

11 § Hakemuksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen

- 11.1 Hakemuksesta, josta on tehty hylkäävä päätös, peritään tämän taksan mukainen maksu. Mikäli hylkäävän päätöksen perusteet ovat niin selkeät, että asian laajemmalle käsittelylle ei ole ollut perusteita, voidaan maksu määrätä 50 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.
- 11.2 Jos hakemus on päätetty jättää tutkittavaksi ottamatta, maksua ei peritä.

12 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu

- 12.1 Jos tuomioistuin palauttaa muutoksenhaun johdosta asian uudelleen käsiteltäväksi, vähennetään tämän taksan mukaisesta maksusta, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta valvontaviranomaisen päätöksestä on peritty.

- 12.2 Jos tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoo päätöksen sen johdosta, että hakija ei ole ollut hakemansa hyväksymispäätöksen tarpeessa, palautetaan mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan.

13 § Erityisiä määräyksiä

- 13.1 Vireillä olosta, päätöksestä ilmoittamisesta ja kuulemisesta peritään erillinen kustannuksia vastaava maksu.
- 13.2 Mittareiden vuokrat:
Radonmittari 10 €/vrk (*arvonlisäverollinen*)
Melumittari 30 €/vrk (*arvonlisäverollinen*)

14 § Valvonnan perusmaksu, elintarvikelaki (297/2021) ja terveydensuojelulaki (763/1994)

- 14.1 Edellä mainittujen maksujen lisäksi peritään elintarvikelaissa (297/2021, 72 §) säädettyä valvonnan vuosittaista perusmaksua 150 euroa suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan piirissä olevalta valvontakohteelta, joka harjoittaa:
- 1) itujen alkutuotantoa 9 §:ssä tarkoitettussa hyväksytyssä itujen alkutuotantopaikassa;
  - 2) 10 §:ssä tarkoitettua rekisteröityä elintarviketoimintaa;
  - 3) elintarviketoimintaa 11 §:ssä tarkoitettussa hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa;
  - 4) 13 §:ssä tarkoitettua rekisteröityä elintarvikekontaktimateriaalitoimintaa.

Valvonnan perusmaksua ei peritä yleishyödylliseltä yhteisöltä eikä kyläkaupalta. Valvonnan perusmaksua ei peritä myöskään toimijalta, joka harjoittaa eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 853/2004 1 artiklan 3 kohdan e alakohdassa ja 10 artiklassa sekä lihantuotantoa koskevan virallisen valvonnan suorittamista sekä elävien simpukoiden tuotanto- ja uudelleensijoitusalueita koskevista erityisistä säännöistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 mukaisesti annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/624 12 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua toimintaa.

Jos toimijan yhdessä toimipaikassa harjoittama toiminta sisältää useita 72 §:n 1 momentissa tarkoitettuja toimintoja, valvonnan perusmaksu peritään vain yhden kerran.

Valvonnan perusmaksu peritään kalenterivuoden alussa. Valvontakohteelta, joka lisätään kesken kalenterivuotta suunnitelmallisen valvonnan piiriin, ei peritä valvonnan perusmaksua kyseiseltä kalenterivuodelta. Jos toimija tekee ilmoituksen toiminnan lopettamisesta kesken kalenterivuotta, valvonnan perusmaksun periminen päättyy seuraavan kalenterivuoden alusta.

- 14.2 Edellä mainittujen maksujen lisäksi peritään terveydensuojelulaissa (763/1994, 50 §) säädettyä valvonnan vuosittaista perusmaksua 150 euroa lain liitteessä luetellun toimipaikan tai toiminnon toiminnanharjoittajalta.

Jos toiminnanharjoittajan yhdessä toimipaikassa harjoittama toiminta sisältää useita 50 §:n 1 momentissa tarkoitettuja toimintoja, valvonnan perusmaksu peritään vuosittain vain yhden kerran.

Valvonnan perusmaksu peritään kalenterivuoden alussa. Valvontakohteelta, jonka toiminnan aloittamisesta tehdään ilmoitus kesken kalenterivuoden, ei peritä valvonnan perusmaksua kyseiseltä kalenterivuodelta. Jos toiminnanharjoittaja tekee kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ilmoituksen toiminnan lopettamisesta, valvonnan perusmaksun periminen päättyy seuraavan kalenterivuoden alusta.

15 § Maksun suorittaminen, periminen ja muutoksenhaku

- 15.1 Valvontasuunnitelman mukainen maksu laskutetaan tehdystä tarkastuksesta, lukuun ottamatta tupakkalain mukaisten tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipaikkojen ja tupakointikieltojen ja -rajoitusten tarkastuksia sekä lääkelain mukaisten nikotiinivalmisteiden myyntipaikkojen tarkastuksia.

- 15.2 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkojen vuosittainen valvontamaksu laskutetaan kalenterivuosittain. Valvontamaksu peritään 1 päivänä tammikuuta voimassa olevista vähittäismyyntiluvista ja tukkumyynti-ilmoituksen perusteella harjoitettavasta toiminnasta kyseiseltä vuodelta.

Jos vähittäismyyntilupa myönnetään tai tukkumyynti-ilmoitus tehdään kesken vuoden tai toimintaa harjoitetaan vuotta lyhemmän ajan, mak-

sun määräytymispäivämäärä on ensimmäisenä vuonna myyntiluvan alkamispäivämäärä. Maksu peritään kohdan 7.2 mukaisesti.

Maksun määräytymispäivä on ensimmäisenä vuonna myyntiluvan alkamispäivä ja sitä seuraavina vuosina tammikuun 1. päivä.

- 15.3 Lääkelain mukaisten nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan vuosittainen valvontamaksu laskutetaan kalenterivuositain. Maksun määräytymispäivä on ensimmäisenä vuonna myyntiluvan myöntämispäivä ja sitä seuraavina vuosina tammikuun 1. päivä.
- 15.4 Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden myyntiluvan vuosittaisen valvontamaksun periminen lopetetaan luvan rauetessa. Maksuja ei palauteta.
- 15.5 Maksu on suoritettava viimeistään laskuun merkittynä eräpäivänä. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta.
- 15.6 Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, peritään viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n tarkoittaman korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta peritään viiden euron suuruinen viivästysmaksu, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.
- 15.7 Mikäli tämän taksan mukaista maksua ei muistutuksesta huolimatta ole maksettu, voidaan se periä ulosottoin ilman erillistä tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin laissa verojen ja maksujen täytäntöönpanosta (706/2007) säädetään EL (297/2021) 74 §, TsL (763/1994) 50 §, TupL (549/2016) 92 §, Lääkelaki (395/1987) 54 d §.
- 15.8 Hyväksytyyn valvontasuunnitelmaan ja taksaan perustuvaan maksuun tyytymätön voi tehdä maksusta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 9 §:ssä tarkoitetun perustevalituksen. Lasku on maksettava perustevalituksen tekemisestä huolimatta laskuun merkittyn eräpäivään mennessä. Perustevalitus voi tehdä sillä perusteella, että julkinen saatava on määrätty tai maksuunpantu virheellisesti. Perustevalitus tehdään Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Perustevalitus on tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.

16 § Voimaantulo

- 16.1 Maksut määräytyvät päätös- tai käsittelypäivämääränä voimassa olevan taksan perusteella.

16.2 Tämä taksa tulee voimaan 1. päivänä tammikuuta 2023.